

Mustafa Kemal'in Askerlik Hayatı

Mustafa Kemal'in askerlik hayatı ile ilgili olayları ve olguları onun kişilik özellikleriyle ilişkilendirir. · Trablusgarp ve Balkan Savaşlarının nedenlerini, gelişimini ve sonuçlarını analiz eder.

HATIRLAYALIM

- Mustafa Kemal Harp Akademisinden kurmay yüzbaşı olarak mezun oldu; ilk görev yeri Şam'daki 5. Ordu'da Vatan ve Hürriyet cemiyetini kurdu.
- 1909'da 31 Mart Olayı'nı bastıran Hareket Ordusu'nda görev aldı ve ordunun siyasetten ayrı kalması gerektiğini savundu.
- 1910 Picardie Manevraları'na katıldı; 1911'de Trablusgarp'ta Bingazi, Tobruk ve Derne'de halkı İtalyanlara karşı örgütleyip binbaşı oldu.
- I. Balkan Savaşı'nda siyasi çekişmeler yüzünden ağır yenilgi alındı; II. Balkan Savaşı'nda Edirne geri alındı ve Mustafa Kemal Sofya'ya atandı.

1 TABLOYU TAMAMLA

Görseldeki görev şemasından yararlanarak Mustafa Kemal'in üstlendiği görev yerlerini, yıllarını ve yürüttüğü çalışmaları tabloya yazınız. İlk satır örnektir.

Şam (1907'ye dek)

5. Ordu - Vatan ve Hürriyet

İstanbul (1909)

31 Mart - Hareket Ordusu

Fransa (1910)

Picardie Manevraları

Trablusgarp (1911)

Bingazi - Tobruk - Derne

Görev yeri ve yılı	Bulunduğu birlik veya olay	Yürüttüğü başlıca çalışma
Şam (1907'ye dek)	5. Ordu	Vatan ve Hürriyet cemiyetini kurdu.
İstanbul (1909)		
Fransa (1910)		
Trablusgarp (1911)		

2 DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

Doğru olan ifadelerin yanındaki D kutusunu, yanlış olanların yanındaki Y kutusunu işaretleyiniz.

	D	Y
Mustafa Kemal kurmay yüzbaşı olarak ilk görev yeri olan Şam'a gitmiştir.	☐	☐
31 Mart Olayı'nı bastıran Hareket Ordusu'nun komutanı Mahmut Şevket Paşa'dır.	☐	☐
Osmanlı Devleti, Trablusgarp'a denizden ve karadan büyük bir ordu göndermiştir.	☐	☐
II. Balkan Savaşı'nda Bulgaristan'a karşı kurulan ittifaka Romanya da katılmıştır.	☐	☐
Balkan Savaşları sonunda Bulgaristan sınırı Midye-Enez hattı olarak kalmıştır.	☐	☐

3 ÇOKTAN SEÇMELİ · DÜŞÜN

Bir tarih incelemesinde kayda geçen gerçek olgu ile o olgudan çıkarılan kişilik özelliği yorumu birbirinden ayrılmalıdır. Buna göre aşağıdaki seçeneklerin hangisinde olgu ile kişilik özelliği eşleştirmesi uygun değildir?

- (A) Tobruk ve Derne'de halkı birleştirmesi — Teşkilatçılık
- (B) Picardie'de orduları incelemesi — Mesleki çalışkanlık
- (C) Trablusgarp'a gönüllü gitmesi — Özveri ve fedakârlık
- (D) Şam'da cemiyet kurması — Askerlikten uzaklaşma isteği

4 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki şemada 31 Mart Olayı sonrasında yaşanan iki gelişme verilmiştir. Şemadaki bilgilere göre Mustafa Kemal'in İttihat ve Terakki yöneticileriyle görüş ayrılığına düşmesinin temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

13 Nisan 1909 - 31 Mart Olayı

Selânik'te Mahmut Şevket Paşa komutasında Hareket Ordusu kuruldu ve isyanı bastırdı.

Mustafa Kemal'in Tutumu

İttihatçıların yönetimdeki ağırlığı artınca "Ordu ile siyaset ayrı olmalıdır" görüşünü savundu.

- (A) Hareket Ordusu'nun Selânik yerine Edirne'de kurulmasını teklif etmesi
- (B) Askerlik mesleği ile siyasetin birbirine karıştırılmaması gerektiğini savunması
- (C) Picardie Manevraları'na katılmak yerine Şam'daki 5. Ordu'ya dönmek istemesi
- (D) İkinci Meşrutiyet'in ilan edilmesine başından itibaren karşı çıkması

5 EŞLEŞTİRME

Trablusgarp ve Balkan Savaşları dönemindeki antlaşma ve gelişmeleri açıklamalarıyla eşleştiriniz. Harfleri kutulara yazınız.

- ☐ 1. Londra Antlaşması
- ☐ 2. Bükreş Antlaşması
- ☐ 3. İstanbul Antlaşması
- ☐ 4. Atina Antlaşması
- ☐ 5. Uşi Antlaşması
- a) I. Balkan Savaşı sonunda sınırın Midye-Enez hattı olması
- b) Trablusgarp'ın kalıcı, 12 Ada'nın geçici İtalya'ya verilmesi
- c) Balkan devletleri arasındaki II. Balkan Savaşı'nı bitirmesi
- d) Yanya, Selânik ve Girit'in Yunanistan'a bırakılması
- e) Bulgaristan ile sınırın Meriç Nehri kabul edilmesi

6 ÇOKTAN SEÇMELİ

Trablusgarp Savaşı bilgi panosundaki verilere dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

TRABLUSGARP SAVAŞI (1911-1912) VE UŞİ ANTLAŞMASI**29 Eylül 1911**

İtalya sömürge için işgal etti

18-22 Aralık

Gönüllü subaylar direnişi örgütledi

Uşi Antlaşması

Trablusgarp gitti, 12 Ada geçici

- (A) İtalya Kuzey Afrika'da sömürge arayışına yöneldi.
- (B) Gönüllü subaylar bölge halkını direnişe hazırlamıştır.
- (C) Bu mücadele Mustafa Kemal'e teşkilatçılık tecrübesi kazandırmıştır.
- (D) Uşi Antlaşması ile Trablusgarp Osmanlı Devleti'nde kalmıştır.

7 BOŞLUK DOLDURMA

Boşlukları kutudaki uygun sözcüklerle tamamlayınız.

binbaşı Panslavizm albay Sofya milliyetçilik
Arnavutluk

- Rusya'nın Balkanlarda Slav birliğini kurmak için yürüttüğü politikaya _____ denir.
- Mustafa Kemal Trablusgarp'taki başarılarının ardından _____ rütbesine yükseldi.
- Osmanlı Devleti'nden ayrılan son Balkan ülkesi _____ olmuştur.
- Mustafa Kemal 1913 yılında Bulgaristan'ın başkenti _____'ya ataşemiliter atandı.
- Fransız İhtilali'nin yaydığı _____ akımı Balkan uluslarını ayaklandırdı.

8 ÇOKTAN SEÇMELİ

I. ve II. Balkan Savaşları'ndan sonra imzalanan Londra, İstanbul ve Atina antlaşmalarının karşılaştırıldığı görsel incelendiğinde aşağıdaki çıkarımlardan hangisi doğrudur?

Londra (1913)
I. Balkan sonu
Midye-Enez sınırı

İstanbul (1913)
Bulgaristan ile
Edirne geri alındı
Sınır: Meriç Nehri

Atina (1913)
Yunanistan ile
Yanya, Selânik ve
Girit kaybedildi

- A) Kaybedilen Edirne ve Kırklareli, II. Balkan Savaşı'nda geri alınmıştır.
- B) İstanbul Antlaşması ile Selânik ve Girit Osmanlı'ya katılmıştır.
- C) Atina Antlaşması Bulgaristan ile imzalanmış ve Meriç sınır olmuştur.
- D) Her üç antlaşmada da Osmanlı sınırı Midye-Enez hattı kalmıştır.

9 ŞİFRELE KELİME

İpuçlarına karşılık gelen tarihî yer ve kavramları kutulara yazınız. Turuncu kutulardaki harfler Mustafa Kemal'in Trablusgarp'ta halkı örgütlediği şehirlerden birini verir.

İstanbul Antlaşması'yla Bulgaristan'da kalan kasaba

II. Balkan Savaşı'nda Bulgarlardan geri alınan şehir

II. Balkan Savaşı'nda Bulgaristan'a karşı savaşa giren devlet

Osmanlı'da Savaş Bakanlığı: Harbiye ...

Trablusgarp'a giden gönüllü subaylardan biri: ... Paşa

Turuncu kutulardaki harfler yukarıdan aşağıya:

10 AÇIK UÇLU · DÜŞÜN

Görseldeki karşılaştırma kartında Osmanlı ordusunun I. Balkan Savaşı'ndaki durumu ile Mustafa Kemal'in 31 Mart Olayı sonrasında savunduğu görüş birlikte verilmiştir. I. Balkan Savaşı'ndaki yenilginin, Mustafa Kemal'in hangi düşüncesini haklı çıkardığını gerekçesiyle açıklayınız.

1909 · Mustafa Kemal'in Görüşü
"Ordu mensupları siyasetten
ayrı kalmalıdır."

1912 · I. Balkan Savaşı Sonucu
Subaylar arasındaki siyasi
çekişmeler ağır yenilgi getirdi.

11 SIRALAMA

Görseldeki zaman şeridinde karışık olarak verilen askerlik hayatı gelişmelerini kronolojik sıraya göre 1'den 5'e kadar numaralandırınız.

Şam
5. Ordu

Selânik
3. Ordu

Picardie
Manevra

Trablusgarp
Binbaşı

Sofya
Ataşemiliter

- ☐ Balkan Savaşları sonrasında Sofya Ataşemiliterliğine atanması
- ☐ Şam'daki 5. Ordu'da Vatan ve Hürriyet cemiyetini kurması
- ☐ Trablusgarp'ta Tobruk ve Derne başarılarıyla binbaşılığa yükselmesi
- ☐ Selânik'te 3. Ordu'da görev yaparken Hareket Ordusu'na katılması
- ☐ Fransa'da düzenlenen Picardie Manevraları'nda gözlem yapması

12 KISA CEVAP

Görseldeki neden-sonuç kartlarında I. Balkan Savaşı'nın çıkmasında etkili olan üç dış ve fikrî etken ile Osmanlı Devleti'nin bu savaşta ağır yenilgi almasının iki iç nedeni sorulmaktadır. Boş bırakılan yerleri kısaca yazınız.

Savaşın 3 Temel Etkeni
1) Milliyetçilik akımı
2) Panslavizm propagandası
3) Avrupa'nın kışkırtması

Ağır Yenilginin 2 İç Nedeni
1) Siyasi çekişmeler
2) Ordunun hazırlıksızlığı

13 TABLOYU TAMAMLA

Görseldeki olgu-yorum kartlarında yer alan askerlik hayatı olgularını Mustafa Kemal'in kişilik özellikleriyle ve gerekçesiyle eşleştirerek tabloyu tamamlayınız. İlk satır örnekler.

Olgu 1: Şam'da Vatan ve Hürriyet'i kurması

Vatanseverlik

Olgu 2: Trablusgarp'a gönüllü gitmesi

? (Özellik)

Olgu 3: Picardie deneyimini uygulaması

? (Özellik)

Askerlik hayatındaki olgu	İlişkili kişilik özelliği	İlişkilendirme gerekçesi
Şam'da Vatan ve Hürriyet'i kurması	Vatanseverlik	Ülke sorunlarına çözüm araması
Trablusgarp'a gönüllü gitmesi		
Picardie deneyimini uygulaması		

14 KISA CEVAP

Görseldeki harita bilgi kartında Londra Antlaşması sonrasında Balkan devletleri arasında yaşanan toprak paylaşımı verilmiştir. II. Balkan Savaşı'nın başlamasına hangi devletin durumu yol açmıştır ve Osmanlı Devleti bu durumdan nasıl yararlanmıştı?

Londra Antlaşması Sonrası II. Balkan Savaşı (29 Haziran 1913)

Neden: Bulgaristan'ın daha
çok toprak alması

Osmanlı: Enver Paşa ile Edirne
ve Kırklareli'ni geri aldı